

næringsavdelingen

Notat

Til: Karmøy kommunestyre (12.12.2022)

Kopi til:

Saksbehandler: Per Velde

Vår referanse: 22/176-4

Dato: 07.12.2022

NOTAT TIL SAK 114/22 OG SAK 115/22 OM LÅN TIL KARMSUND LUFTHAVN INVEST AS - HAUGESUND LUFTHAVN KARMØY

Innledning

Viser til vedtak i sak 114/22 Endring av selskapsavtale i Karmsund Havn IKS - formål luftfart:

KST - 114/22 Vedtak:

1. Saken utsettes til neste kommunestyremøte
2. Administrasjon legger frem budsjett for Lufthavnen som viser dagens inntektsnivå, utgifter og hva passasjerantallet må opp på for å gå i null
3. Administrasjonen kommer opp med ny sak med flere opplysninger som viser konsekvens ved å gå over til Avinor

Samt sak 115/22 Lån til Karmsund Lufthavn Invest AS - Haugesund Lufthavn Karmøy

KST - 115/22 Vedtak:

1. Saken utsettes til neste møte i kommunestyret.

Fra ordskiftet ble det også notert følgende ønsker om informasjon under behandlingen av disse to sakene:

2. Behov for å klargjøre sammenhengen mellom de to sakene
3. Trafikkprognoser for Haugesund Lufthavn Karmøy
4. Regnskap med balanse i Lufthavndrift AS pr september eller oktober
5. Vurdering av om det er «grunnlag for fortsatt drift», bekreftet av ekstern konsulent eller av revisor
6. Det ble også etterspurt kopi av tjenestekonsesjonsavtalen med Avinor
7. Behov for klargjøring av hvordan arbeid med ruteutvikling foregår

Sammenhengen mellom de to sakene

Begge sakene er en del av en helhetlig løsning for dekke kapitalbehovet i Lufthavndrift AS. Det er likevel en årsak til at sakene behandles hver for seg.

Innskutt egenkapital i Lufthavndrift AS var pr. 31.12.2021, totalt 45 millioner kroner. Fordelt med 30 millioner fra de private aksjonærene, og 15 millioner kroner fra Karmsund Havn IKS/Karmsund Lufthavn Invest AS (hvor Karmøy er deltakerkommune med 38,46 prosent eierandel).

Styret har planlagt å dekke kapitalbehovet på 35 millioner gjennom en rettet emisjon mot eksisterende aksjonærer på 15 millioner og et lån på 20 millioner kroner. Emisjonen er planlagt fordelt mellom de private aksjonærene som skyter inn nye 10 millioner og Karmsund Lufthavn Invest AS/Karmsund Havn IKS, som skyter inn 5 millioner kroner. Den første saken er knyttet til denne emisjonen.

Den første saken, sak 114/22 «Endring av selskapsavtale i Karmsund Havn IKS - formål luftfart», er med utgangspunkt i at Karmøy kommune er eier, sammen med fem andre deltakerkommuner, i Karmsund Havn IKS. Saken reguleres av IKS-loven og Havne- og farvannsloven, men også indirekte av aksjeloven. Lufthavndrift AS eies 33,34 prosent av Karmsund Havn IKS via datterselskapet Karmsund Lufthavn Invest AS. Hvis Karmsund Havn IKS fortsatt skal være eksponert i «lufthavnformål», må selskapsavtalenes formål endres. Dette kravet følger konklusjonen fra forvaltningsrevisjonen bestilt av Haugesund kommune.

På grunn av kapitalbehovet i Lufthavndrift AS, må Karmsund Lufthavn Invest AS følge opp sin aksjonærforpliktelse i selskapet. For å kunne gjøre dette må Karmsund Lufthavn Invest AS, få tilført nødvendig kapital via sitt morselskap, Karmsund Havn IKS, hvor Karmøy kommune er en av seks eierkommuner. Hvis Karmsund Havn IKS skal kunne følge opp sin aksjonærforpliktelse i sitt datterselskap, må Karmsund Havn IKS skyte inn mer kapital. Her setter Havne- og farvannsloven premisser som må følges. Kommunen må derfor dekke eventuelle tap havneselskapet vil kunne få ved eksponeringen i «luftfartsformål».

Den andre saken, sak 115/22 «Lån til Karmsund Lufthavn Invest AS - Haugesund Lufthavn Karmøy», er med utgangspunkt i at regionrådet har gjort vedtak om å anmode alle de ti kommunene på Haugalandet om å delta med et lån til Karmsund Lufthavn Invest AS på 20 millioner kroner. Dette initiativet har et beredere kollektivt samfunnsøkonomisk perspektiv, enn at kommunen bidrar som eier i Karmsund Lufthavn Invest AS/Karmsund Havn IKS, selv om det overordnede formålet er det samme.

Et positivt vedtak i begge sakene vil bidra til en helhetlig løsning på kapitalbehovet. Hvis bare en av sakene vedtas, vil det skape videre usikkerhet om finansieringen av Lufthavndrift AS.

Budsjett for Lufthavndrift AS

I vedtak 2 i sak 114/22 bes administrasjonen utarbeide legge frem budsjett for lufthavnen som viser dagens nivå for inntekter og kostnader, og sammenhengen med passasjerantallet for å oppnå økonomisk balanse.

Dette spørsmålet har Lufthavndrift AS allerede besvart i sitt brev til kommunestyret, datert 25.11.2022. Administrasjonen har forespurt Lufthavndrift AS om ytterligere redegjørelse, hvor det også tas med investeringer og likviditetsbudsjett. Se uttalelse fra Lufthavndrift AS, «Informasjon fra Lufthavndrift AS», datert 05.12.2022, se vedlegg 1

Trafikkprognoser for Haugesund Lufthavn Karmøy

Lønnsomheten i Lufthavndrift AS er mest avhengig av en god trafikkutvikling. Budsjettene viser at passasjerantallet må ligge rundt 630.000 passasjer for at selskapet skal gå i økonomisk balanse på kort sikt, («break-even»). Dette forventes å oppnås i år 2024.

Trafikkprognosene til Lufthavndrift AS er utarbeidet i tett samarbeid med eksterne leverandører, og baserer seg på mange forskjellige kilder. Blant annet prognoser fra Avinor. Dette er forklart nærmere i uttalelse fra Lufthavndrift AS, «Informasjon fra Lufthavndrift AS», datert 05.12.2022, se vedlegg.

Selskapet har også lagt fram prognoser fra Regional Airport Partners, datert 05.12.2022, se vedlegg 3.

Regnskap med balanse i Lufthavndrift AS pr september eller oktober

I ordskifte i kommunestyret ble det etterspurt regnskap med balanse i Lufthavndrift AS pr september eller oktober. Se uttalelse fra Lufthavndrift AS, «Informasjon fra Lufthavndrift AS», datert 05.12.2022, se vedlegg 1.

Vurdering av «grunnlag om fortsatt drift» i Lufthavndrift AS

I ordskifte i kommunestyret ble det etterspurt om grunnlaget for fortsatt drift» i Lufthavndrift AS, kan bekreftes av en ekstern konsulent eller en revisor.

Styret har allerede uttrykt at «grunnlaget for fortsatt drift», forutsetter at det gjøres kapitalinnskudd i selskapet. Dette bekreftes av framlagt regnskap, som viser en egenkapital pr. 31.12.2021 på 14,7 millioner kroner, samt selskapets prognose for 2022 som viser et underskudd på -25,8 millioner kroner.

I forbindelse med årsregnskapet 2021, inneholder revisors beredning et eget avsnitt om «Vesentlig usikkerhet knyttet til fortsatt drift». Selskapet også lagt fram et revisorbrev, datert 01.06.2022, som også adresserer denne problemstillingen, se vedlegg 1 og 4.

Med dette ansees ønsket om bekreftelse fra ekstern konsulent eller en revisor om vurdering av «grunnlag om fortsatt drift» er besvart.

Kopi av tjenestekonsesjonsavtalen med Avinor

I ordskiftet i kommunestyret ble det etterspurt om kopi av tjenestekonsesjonsavtalen med Avinor. Avtalen er vedlagt dette saksframlegget, se vedlegg 2.

Behov for klargjøring av hvordan arbeid med ruteutvikling foregår

Ordsките i kommunestyret gav inntrykk av at det var behov for å klargjøre hvordan arbeidet med ruteutvikling foregår. Se vedlagt uttalelse fra Lufthavndrift AS, «Informasjon fra Lufthavndrift AS», datert 05.12.2022, vedlegg 1.

For å lykkes med utvikling av Utsira Nord, Haugaland næringspark, og havneutvikling, blir behovsrettet og målrettet ruteutvikling framover essensielt. Haugalandregionen og kommunen har ambisiøse mål om å oppnå landets høyeste arbeidsplassvekst innen grønn energi- og industri, og i de bærekraftige havnæringene. (jmf. «Veikartet for Haugalandet» og «Kommuneplanens samfunnsdel, delmål 8-6»).

Konsekvenser ved å overføre driften av Haugesund Lufthavn Karmøy til Avinor

I vedtak 2 i sak 114/22 bes administrasjonen legge fram en ny sak med flere opplysninger som viser konsekvens ved å overføre driften tilbake til Avinor. Dette er et omfattende spørsmål som ikke lar seg svare innen kommunestyremøtet 12. desember. Det foreligger en ringvirkingsanalyse utarbeidet av konsultentselskapet, Menon i 2013 som berører spørsmålet. Rapporten er vedlagt i sin helhet, «Samfunnsøkonomisk analyse av Haugesund lufthavn, Karmøy», desember 2013, se vedlegg 10.

I mangel på tid har næringssjefen forespurt næringsforeningene om hjelp til vurderer hvordan de vurderer konsekvensene. Næringsforeningene fikk følgende spørsmål:

Hva tror dere om hva konsekvensene blir hvis Lufthavndrift AS må avvikle, og overføre driften til Avinor?

Administrasjonen fikk uttalelser fra følgende organisasjoner:

1. Felles uttalelse fra Karmøy næringsråd, Skudeneshavn næringsforening, Åkrehamn Vekst og Byen Vår Kopervik, se vedlegg 5.
2. Felles uttalelse fra Næringsforeningen Haugalandet og Maritimt forum, se vedlegg 6
3. Uttalelse fra Karmsund Havn IKS, se vedlegg 7
4. Uttalelse fra Haugaland Næringspark AS, se vedlegg 8
5. Uttalelse fra Destinasjon Haugesund & Haugalandet AS, se vedlegg 9

Alle uttalelsene er vedlagt.

Tema som går igjen i uttalelsene er:

1. Stort behov for målrettet ruteutvikling – særlig relatert til Utsira Nord, havneutvikling, og store etableringer næringsparken
2. Bekymringer for at Avinor ikke har de tilstrekkelige incitamenter i sin styringsmodell for målrettet ruteutvikling.
 - a. Ruteutviklingen har vært drevet av private aktører siden 2003, ikke av Avinor.
 - b. Investering i utvidelse av rullebanen ble finansiert av Haugaland Kraft AS, ikke av Avinor.
3. Bekymring for «utflytting» av eksisterende virksomheter om rutetilbudet ikke er tilfredsstillende, jmf. økt reisetid og «følgekostnader».
4. Bekymring for at et svekket rutetilbud reduserer bolyst og bostedsattraktivitet, som blir svært viktig i «kampen» om kompetent arbeidskraft.
5. Bekymring for at et svekket rutetilbud vil svekke turisme og den regionale reiselivsnæringen

I tillegg er det registrert epost-kommunikasjon mellom kommunestyrerepresentant Robin Hult, og Avinor. Alle kommunestyrets representanter er kopiert inn og har fått full tilgang til korrespondansen. Den gjentas derfor ikke. Derimot er det en epost som det er uklart om kommunestyrerepresentantene har mottatt. Dette er en epost fra Erik Lødding, leder for samfunnskontakt i Avinor, datert 29.11.2022.

Fra: Lødding, Erik <Erik.Lodding@avinor.no>

Sendt: tirsdag, november 29, 2022 12:39

Til: Robin Hult <Robin.Hult@hydro.com>

Kopi: Sentralarkivet <postmottak@karmoy.kommune.no>; Vibeke Vikse Johnsen <vijo@karmoy.kommune.no>; Aarset, John-Ragnar <John-Ragnar.Aarset@avinor.no>; Foss, Abraham <Abraham.Foss@avinor.no>

Emne: SV: Innsyn i dokumenter

Hei Robin,

Rullebanen ble asfaltert i 1997. I 2003 ble den forlenget med 400 meter i sør med vendehammer i betong. Ny taxebane C ble etablert i 2013, og samtidig ble deler av skuldre reasfaltert, mens apron og rullebanen ble emulsjonsforseglet i 2016. Vi har ikke kjennskap til hvilke arbeider LUD har gjennomført hittil i leieperioden, og det er LUD som må gjøre disse vurderingene nå.

Når det gjelder myndighetspålagte investeringer, må LUD svare for disse.

Avinor har ett mål, og det er at Haugalandet til enhver tid skal ha et godt flytilbud. Vi ønsker at LUD skal lykkes. Ikke minst ønsker vi at Haugesund lufthavn får en sikker og god fremtid – slik at næringslivet og befolkningen på Haugalandet kan få et best mulig flytilbud. Vi har ikke utredet mulig tidsbruk for det tilfelle at LUD ikke får dette til; dette vil bl.a. avhenge av andre myndigheters saksbehandling. Men som sagt; dit håper vi ikke vi kommer.

Med vennlig hilsen / Best regards,

Erik Lødding

Leder Samfunnskontakt

Head of Public Affairs

AVINOR

Mobil: (+47) 930 07 689

[www.avinor.no]www.avinor.no

Eposten gir inntrykk av at Avinor ikke ønsker å overta driften av Haugesund Lufthavn Karmøy, fra Lufthavndrift AS. Det er allment kjent at Avinor drev lufthavnen med underskudd fram til Lufthavndrift AS overtok driften i 2019.

VEDLEGG:

1. Uttalelse fra Lufthavndrift AS, «Informasjon fra Lufthavndrift AS», datert 05.12.2022
2. Konsesjonsavtale mellom Lufthavndrift AS og Avinor
3. Prognoser fra Regional Airport Partners, datert 05.12.2022
4. Årsregnskap 2021, revisjonsberetning og revisjonsbrev
5. Felles uttalelse fra Karmøy næringsråd, Skudeneshavn næringsforening, Åkrehamn Vekst og Byen Vår Kopervik
6. Felles uttalelse fra Næringsforeningen Haugalandet og Maritimt forum
7. Uttalelse fra Karmsund Havn IKS
8. Uttalelse fra Haugaland Næringspark AS
9. Uttalelse fra Destinasjon Haugesund & Haugalandet AS
10. «Samfunnsøkonomisk analyse av Haugesund lufthavn, Karmøy», Menon, desember 2013